

Zajímavé dokumenty

---

*Pečení koláčů na
I. reprezentační ples obce
v roce 2005*

Sběratelská kniha Viléma Kusého

Licence na dobu čtyř měsíců roku 1903 ku sbírání milodarů na Moravě pro účel stavby modlitebny v Rychmanově.

Popis osoby: postava prostřední, obličej podlouhlý, oči sivé, nos souměrný, ústa obyčejná, vlasy tmavé, stáří 50 let.

Sbírku milodarů smí provádět obcházením známých dobrodinců, tedy s vyloučením sbírek od domu k domu. Následuje 50 stran zápisů o vybraných sumách, které jsou většinou 40 haléřů, maximálně 2 koruny. (Jediný dobrodinec dal 326 K.)

C.K. Zemské četnické velitelství **30. srpna 1917**

Vzhledem k přiložené výzvě se oznamuje následující.

Zásobovací výbor městečka Újezdu se skládá z následujících osob:

Jan Dohnal, učitel – předseda	Rudolf Stříž, kaplan
Ludvík Novotný, námezdní dělník	Valentin Frankl
Jakub Formánek, námezdní dělník	Jan Hofírek, rolník
Josef Florián, rolník	Otto Mohelský, obchodník

Mouka pro zásobování obce Újezdu, jejímž náměstkem starosty je Vincenc Kalenda, je poukazována C.K. okresním hejtmanstvím v Hustopeči obecnímu úřadu v Újezdu. Vincenc Kalenda zprostředkuje odvezení mouky, což skoro stále obstarává obecní radní Jan Hofírek.

Mouka se skládá v Újezdu v prázdné místnosti ve staré obecné škole, kde se také obyvatelům prodává.

Prodej mouky je svěřen obecnímu radnímu Janu Hofírkovi, který má občas ku pomoci přikázány obecní strážníky Jana Mífka a Roberta Kalinu. Protože Jan Mífek narukoval, pomáhá občas jeho manželka Anežka Mífková, bytem v Újezdu 131.

Petro-Pavelské hody rok 1980. Hlavní stárek Emil Šafařík. Hlavní stárka Hana Šafaříková

Sčítání lidu v roce 1921

	Újezd	Rychmanov	Šternov
Mužů	906	163	118
Žen	1 043	163	145
Dohromady	1 949	326	263
Katolíků	1 702	157	253
Českosl.	146	–	3
Evangel.	10	165	–
Českoslovan.			
Bez vyznání	84	4	3
Židů	7	–	4
Němců	11	–	–
Domů	361	73	57
Rodin	421	78	64

Složení obecního zastupitelstva:

13 mandátů sociální demokraté, 6 lidová strana, 5 agrární strana

Založení jednoty Československé obce legionářské v Újezdu

10. února **1924** – ustavující schůze za přítomnosti 38 členů.
Svolavatelem schůze byl Vincenc Jan, Újezd č. 292.

Programové prohlášení na sjezdu legionářů 16. 1. 1921:

Láska k bližnímu a láska k národu a oddanost k lidstvu musí býti účinnou – kdo nepracuje, kdo vykořisťuje práci jiných – není Čech, není Slovák, není člověk.

Rok 1926 – předpis daní

Rychmanov

Pozemková daň	270 poplatníků	1 731,42 Kč
Daň domovní třídní	79 poplatníků	427 Kč
Daň činžovní	3 poplatníci	85,26 Kč
Daň výdělková všeobecná	23 poplatníků	256 Kč
Daň výdělková hlava II	3 poplatníci	150 Kč
Daň z příjmu	55 poplatníků	14 152,60 Kč
Daň obrátová a přepychová	158 poplatníků	18 639,75 Kč
Přirážky obecní a kostelní		131 Kč
Celkové		557 Kč

Z horní řady: aktivity dětí ze základní školy

Dolní 2 fotky: ředitelka školy dr. J. Olšanská a starosta ThDr. Jan Hradil, Th.D., při vyhlášení nejlepších žáků za rok 2005/2006

Obecní volby 1927

Sociální demokraté:	73 hlasů
Republ. čl. venkova:	45 hlasů
Strana lidová:	304 hlasů
Čeští socialisté:	96 hlasů
Národní demokraté:	0 hlasů
Komunisté:	164 hlasů
Živnostníci:	102 hlasů
Strana práce:	47 hlasů
Florián Mořic:	233 hlasů
Kalvoda Karel:	75 hlasů

Komunistická agitka roku 1927 pro volby 16. října

Výňatky:

Proč máme volit komunisty v obecních volbách?

...volit ostatní strany znamená podpořit lupiče a udělat z kozla zahradníka. Máte ostatní posuzovat podle toho co dělají a ne co slibují.

...My všichni cítíme přímo na své kůži, že pracujícímu lidu daří se už po několik let čím dál hůře, a jenom bohatým lidem daří se čím dál tím lépe. Z toho je vidět, že politika těchto stran je dobrá jen pro bohaté, kdežto pro pracující lid, pro dělníky, malorolníky, maloživnostníky, státní a veřejné zaměstnance je to politika špatná. Bohatým zvyšuje přepych a blahobyť, chudým zvyšuje bídu, drahotu, daně a dluhy!

Spoluvinu socialistických stran na všech těchto zločinech proti pracujícímu lidu braly přímým podílem spolu s agrárníky, klerikály a národními demokraty České strany socialistické: sociální demokracie i národní socialisté, neboť byly součástí oněch vlád.

Nuže, zde máte jasné důvody, proč dělníci, malorolníci, maloživnostníci, státní, veřejní a jiní zaměstnanci se svými ženami a dorostlými syny a dcerami nemohou voliti ani agrárníky, ani klerikály, ani národní demokraty, ani stranu živnostenskou, ani národní socialisty, ani jiné strany a volební skupiny, nýbrž jedině komunisty, kteří tuto protilidovou politiku nejostřeji potírají, začez jsou krutě pronásledováni.

První tři řady: vyhlášení nejlepších žáků ZŠ za rok 2005/2006, ocenění předává ThDr. Jan Hradil, Th.D., starosta a PaedDr. Jaroslava Olšanská, ředitelka ZŠ
Dvě dolní řady: aktivity dětí ze základní školy

Jaké zločiny se ještě chystají:

Na dělníky chystá se veliké zhoršení jejich sociálního pojištění, úplné zrušení ochrany a několikanásobné zvýšení činží...

Papežský Řím má zvítězit nad Husem!

Buržoazní vláda za blahovlnného souhlasu socialistic. stran vede vyjednávání s Římem o dohodu, pomocí níž mají kněží nabýt více pravomocí, než měli za starého Rakouska, a pomocí níž mají býti ponechány církvi všechny její velkostatky a vráceny farské zádušní pozemky, které už byly rozděleny...

Nebezpečí války proti sovětskému Rusku!

Dále konfiskováno...

Nezaměstnanost v Újezdě 1929

Počátkem roku stoupl počet nezaměstnaných v obci tou měrou, že bylo obecní zastupitelstvo nuceno starati se o nouzové práce, ježto poukázky (žebračkeny) v hodnotě 10 Kč na odběr potravin posílané okresním úřadem v Hustopeči, nedostačovaly. Upravovány byly obecní cesty, aby si dělníci aspoň několik Kč vydělali.

Rok 1929 – čtení z kalendáře

Dnes vymizelá jména z kalendáře

Makarius, Jenovefa, Gordius, Telesfora, Basiliše, Agathon, Hygina, Proba, Kanut, Polykarp, Romuald, Simeona, Mansveta, Hilarius, Valburga, Leandros, Fridolína, Oktavián, Serapion, Isidora, Školastik, Haštal, Edeltruda, Ubald, Silvera, Erazim, Klotilda, Basil, Irene, Theobalda, Heliodor, Vilibald, Anakleta, Apolinář, Pantaleon, Kajetána, Cyriak, Roch, Bernarda, Nikoméd, Nemédia, Josafata, Damasa, Synesia, Saturnin, Kleofáš, Narcis, Lambert.

Domácí lékárna

Jsou vzorně zařízené domácnosti, v nichž pamatováno je na vše, čeho k blahobytu pozemšťana je zapotřebí. Špižírný vykazují zásoby zavařeného ovoce, hub, všemožných lahůdek a potřeb pro žaludek. Sklepy jsou bohaty na slibně vypadající láhve, hromady zelenin a jiné užitečnosti. Kredence a skříně chovají ve svém

---

Letecký snímek Domu pro seniory

nitru šátečky, talířky, nožičky, dečky a ubrousky pro všechny možné případy a okolnosti. Ale málo kde uvidíme malou skříňku, která by dokumentovala, že prozíravost hospodyně pamatuje opravdu na vše a počítá se všemi případy: tedy i s tím, že nebude vždy příslušníkům domácnosti blaze na zemi, že mohou přijít krušné chvílky, kdy hlava či žaludek, nos nebo útroby vypoví poslušnost svým majitelům, nebo že kousek kůže a masa zůstane za nějakým zrádným hřebíkem či nožem. Taková malá skříňka, opatřená prostředky k ulehčení všech podobných trampot, je domácí lékárna. Vyžaduje nepatrného nákladu, nepoměrného s výhodami, jež poskytuje a je proto s podivem, že tak málo hospodyněk uznává její nutnost. Řízne-li, spálí-li se někdo, shání se olej, hadříky na obvazy, bolí-li hlava a žaludek, vaří se všemožná kořeníčka – ale to pravé, čeho je skutečně zapotřebí, se zpravidla doma nenajde.

Máme-li malou lékárničku dobře zásobenou hned při ruce, můžeme klidně hledět vstříc různým malým nehodám, které často velmi poděsí bezradnou hospodyně, i návštěvu lékaře mnohdy ušetříme, zásobíme-li se předem potřebnými léky.

- Hoffmanské kapky pro mdlobu, zeměžluč pro žaludek.
- Proti bolení hlavy: aspirin a pyramidon.
- Proti průjmům: tinktura opiová. Pak dobrý čaj, jehož velmi silný odvar rovněž dobře staví.
- Projímadlo: Šaraticy, listy seny, novopuren.
- K utišení nervů: bromové tablety.
- Pro spaní: bromural.
- Pro případ poranění: čistý benzin na vymytí rány, tinktura jodová na vytření rány, železitá vata na stavění krvácení, hydrofilová gáza v roztoku. Octan hlinitý na přikládání na ránu, kalikové obvínadlo na obvazy.
- Na popáleniny a opařeniny: Iněný olej s vápennou vodou. Čištěná vata.
- Proti angíně (bolení a zánět v krku): roztok chlorkali neb hypermanganu na kloktání.

Zastupitelstvo Města Újezd u Brna
rozhodlo
na svém zasedání dne 4. dubna 2006
o předání
„Symbolického klíče od města“

prof. ing. Václavu Klausovi, csc.
prezidentu republiky

spojeného s udělením čestného občanství
města Újezda u Brna
dle usnesení zastupitelstva města č. 52.

Symbolický klíč od města je předán
u příležitosti stanovení obce Újezd u Brna
městem.

ThDr. Jan Hradil, Th.D.
starosta města

V Újezdě u Brna dne 18. září 2006

- Pro pocení: salycil sodnatý, lipové thé.
- Na vředy: Iněné semeno (uvaří se na teplou kaši a v hadříku se přikládá).
- Na lišeje: zinková mastička, čistá vaselina.
- Na vymývání očí: 3procentní borová voda, která se používá buď na vymývání neb teplá k obkladům.
- Proti opruzení: olej, čistá rýžová moučka.
- Proti reuma: francovka Alpa.
- Proti ochraptění: sklenička medu, kafrový líh.
- Na masáž: francovka Alpa.

Prvá pomoc při úrazu aj.

- Zásada: Naprostá čistota rukou, sterilita nástrojů a obvazů!
- Krvácení nosu: Hlavu dáti na znak a šňupati studenou vodu.
- Při neustálém krvácení položit na znak, ruce dáti za hlavu a šňupati ledovou, případně osolenou vodou.
- Krvácení úst: Čisté kousky ledu rozpouštěti v ústech.
- Oznoženina: Dotyčnou část těla obložiti nebo tříti sněhem, případně studenými obklady. Pozor, aby kůže nebyla odřena, vystříhati se ohřívání! Později namazati olejem, jod. Kolodiem, jodvasoxynelem „Eko“ s kafrem.
- Rány: Čistiti zředěným roztokem kysličníku vodičitého, potřítí jodovou tinkturou a sterilisovaným obvazem obvázati.
- Sluneční úžeh: Šaty uvolniti, položit do stínu, ledové obklady na hlavu.
- Uštknutí hadem: Okamžitě uštknuté místo rozříznouti a jed vysátí, pití lihovin až k opojení, teplé lůžko a pocení.
- Tonoucí: Rychle svléci a tělem třásti, položit tělo hlavou dolů, by voda z plic mohla unikati. Umělé dýchání: Kleknouti za hlavu a rychle ze sebou rukama hrudník a žebra stlačovat a uvolňovat. Jazyk vytáhnouti a jím pohybovati. Ruce křížem překládat a roztahovat, údy tříti a dávatí teplé obklady. Hluboko do sebe nassátí vzduch a vdechovati mu do úst. Vše stále opakovati.

---

*Shromážděné davy před
újezdskou radnicí – pohled
z balkónu*

*Lidé čekající na prezidenta
u újezdské radnice*

Prvá pomoc při otravě

- Co nejrychleji povolati lékaře. Při nebezpečí z prodlení možno zatím než přijde lékař užítí těchto pokynů: Co nejrychleji přivoditi vrhnutí, to docílí se drážděním hrtanu buď prstem nebo pírkiem a při otravě:
- Houbami: Zvracení, projímadlo, lihoviny, led na hlavu, horká černá káva.
- Alkoholom: Zvracení, čichání čpavku, silná černá káva, hořčičné náčinky na lýtka, zahřátí v peřinách, studené obklady.
- Arsenem: Pálená magnésie s vodou, zvracení, žádné tuky.
- Benzinem: Zvracení, cognac, černá káva, čerstvý vzduch, teplé lůžko, tření těla.
- Kokainem: Horká černá káva, řídká směšenina hořčice s teplou vodou vnitřně, cognac, náčinky na povrch srdce a žaludku.
- Zkaženým masem, rybami, sýrem: Zvracení, projímadlo, dráždění pokožky, do postele a vypotiti.
- Karbolovou kyselinou, kreosotem: Cukrový sirup se slabou přísadou vápna, bílek, mléko, voda okyselená octem, odvar krup, lněného semene.
- Lysolem: Zvracení, hojně oleje, tuku a bílku, žádnou vodu!
- Morfinem, opiem: Ledový obklad na hlavu, zahřívací láhve, na nohy hořčičné náčinky, černou kávu, tanin, klystery.
- Nikotinem: Silná černá káva, cognac, čerstvý vzduch, umělé dýchání, na lůžko – pocení.
- Fosforem: Žádný olej nebo tuk! Silný ocet, řídké těsto, vrhnutí.
- Svítíplynem: Okamžitě vynésti na čerstvý vzduch, umělé dýchání, silná černá káva.

Reklamy

Deník hospodyňky

Je nezbytný zápisník pro každou domácnost. Umožňuje po celý rok rychlý denní zápis nejrůznějšího vydání bez dlouhého vypisování jednotlivých předmětů, poskytuje měsíčně jasný přehled každého druhu vydání. Se zapisováním možno kdykoliv počítí. Cena krásně vázaného Deníku pouze Kč 8,-, nakladatelství OI. Pazdřík Brno

---

Rozdávání dvou tisíc koláčků

Sokoli čekající na dekoraci – vzadu reprezentanti cechu cukrářského

Vítání skauty

NOVIS!

Vypůjčte si a přesvědčte se předem, nežli koupíte
Zastoupení a půjčovna elektrického vysavače prachu

Elegantní svět nosí výhradně obuv Viktorin a spol!

Reklama na zeleny patáčke

Melhoba: Řeknite mně, prosím vás, stréčko, jak to přende, že ve
nigdá nekašlete a že máte tak selný hlaseko, jak nebožtěk pátr
Cebolka?

Stréček Křópal: Víš, to je, Jakóbkko, tak. Já se řidim podlivá zpěváků,
řečníků atd. Ti comló celé deň te zeleny patáčke od apatykáře Šaura.
To só tak zvany prsni karamele. Šmarjájózef! Te propocojó kukyryhák,
seberó šleme a ničijó bacile a podobno žóžel. Paklike za 1,50 K a 3 K.

Atres: Lékárna „Nový život“. Mr. Jaroslav Šaur, Brno

Kudy? Kudy? Kudy?

cestička, ptá se mnohý, kdo ještě nekoupil kuřácké potřeby, hole,
deštníky, kožené, voňavkářské, galanterní a solingenské zboží,
elektrické svítilny, baterie RADION KUDA, zapalovače, kuželky
a koule, šachy u KUDY

Výroba veškerého cementového zboží.

Vlastní výroba lisovaných vzorkových dlaždic, cement. sloupů
k ohradám, žlaby pro hovězí a vepřový dobytek, skruže na studny
vrtané a větších rozměrů na kopané studny, kanalisační roury
všech rozměrů. Prodej cementu a všech stavebnin. Zboží vyrábím
prvotřídní se zárukou a za ceny mírné!

Viktorin Ondrůj, Újezd u Sokolnic

Barvy, laky, kůže a střelivo. V sezoně ryby a plodinová semena

Vilém Staněk, založeno 1835

Všechny druhy oděvů zhotovuje přesně dle míry

Přerovský Cyril, krejčí v Újezdě u Brna

Brno Brass Quintet a naše ženy v krojích

Davy lidí i reportérů před újezdskou radnicí

Lékárna U naděje Ph. Mr. Theodor Merlíček

Telefon č. 3

Na skladě: Tu – i cizozemské speciality, sílicí vína pro nemocné a rekonvalescenty, výživné přípravky pro slabé děti a kojence, obvazy a gumové zboží, desinfekční prostředky, toaletní a kosmetické přípravky, prášky pro dobytek, minerální vody atd.

Žádejte oblíbené uzeniny Vymazalovy

Raimund Vymazal, Újezd u Sokolnic. Tel. 1

„Dělnické veřejnosti!“ Chudáček Ludvík, závod krejčovský

Svým vkusným provedením dovoluji si takto nabídnouti své služby.

Hygienická parostrojní pekárna fy Antonín Vrzal

Dodává dvakrát denně čerstvé pečivo, samožitný chléb

Obuv podle míry

Zhotovuje a též každé staré střevíčky přebarvuje, že jsou jako nové

Florián Klein, obuvník v Újezdě

Vladimír Pecl, moderní válcový mlýn v Újezdě u Sokolnic

Okamžitá výměna obilí za mouku. Prodej veškerých druhů krmiv a cizích mouk.

Obrazy, rámy, sklo, zrcadla. **Výbavy pro nevěsty.** Zasklívání oken.

Hubert Mouka

Dámský a pánský kadeřnický salon

Stříhání všech tvarů a mód dle přání, ondulování, mytí hlavy, maskování při divadlech a jiné do oboru spadající práce

Kalvoda Josef, holič a kadeřník

Veškerý druh **cukrovinek**, pečiva a dortů. Velikonoční a vánoční kolekce zde k dostání za nejlevnější ceny u firmy

Ferdinand Maša

Zleva: ThDr. Jan Hradil, Th.D., starosta, senátor ing. Ivo Bárek

Zleva: starosta, referentka Gita Kalvodová, Mgr. Bc. Ivo Nejezchleb

Čekající na příjezd prezidenta

Pikantní příhoda z 20. ledna 1939

Pánské obleky podle nejnovější módy zhotovuje levně

Matěj Máca

Václav Volný, obchodník v Újezdě

Doporučuje výborná **mýdla** všeho druhu. Kostelní a pohřební svíce, jakož i svíčky pro domácnost.

Okresní úřad v Židlochovicích panu Václavu Mariánkovi, dlaždiči.

Sděluje, že byl zbaven funkce člena obecního zastupitelstva a finanční komise v Újezdě.

Důvod: Byl jste zvolen z kandidátky, která zněla na jméno Komunistické strany československé, která byla roku 1938 zastavena a vládou rozpuštěna....

...Průkazu o tom, že jste byl kandidován proti své vůli, nebo že jste ze strany vystoupil dříve než před šesti měsíci, jste v dané lhůtě nepodal.

Vaše vyjádření ze 17. ledna 1939, které nazýváte odvolání, ač jím nemůže býti, jelikož o ztrátě vašich funkcí se teprve tímto rozhoduje, a kterým hájíte politickou činnost komunistické strany, jest bezpodstatné pro rozhodnutí o ztrátě mandátu, pro něž je rozhodující, že strana komunistická byla rozpuštěna a vy jste byl na její kandidátce zvolen.

Proti svému odvolání mohl se dlaždič dovolati pouze v případě, kdyby vyhlásil, že byl kandidován komunistickou stranou proti své vůli.

Ale dlaždič Václav Mariánek se neztratil. V červnu 1946 je podepsán jako t.č. jednatel KSČ pod listinou kandidátů pro obnovení /nové vytvoření/ místního národního výboru podle vládní Nařízení č. 120/1946 Sb.

Do schůze obecního zastupitelstva na den 26. 1. 1939 nebyli již členové komunistické strany pozváni: Václav Mariánek, František Vozdecký, Ludvík Mífek, Kamil Navrátil, Václav Rozkydal, František Doležal a Alois Trbola ml.

---

*Horní snímek – starosta, místostarostka
paní Alena Stará, slečna Kristýnka
Sekaninová, JUDr. Petr Šulc, prezident,
Mgr. Bc. Ivo Nejezchleb*

Kristýnka předává kytici

A ještě z roku 1939

A ještě z roku 1939

Pamatuji se na zákaz prodeje lihovin v hostincích velmi dobře. Přišel-li do hostince náš člověk, tak hostinský Šik nalil každé množství lihoviny, přišel-li Němec, oznámil mu stručně česky: Nemám! Ačkoli Němec musel vidět, že u vedlejšího stolu se popíjí slivovice. Málo bylo tak nebojácných lidí v Újezdě... bez podpisu

Sbírka tkanin a obuvi v roce 1943

Z nařízení Ministerstva hospodářství a práce v Praze bude se konati v době od 1. do 15. listopadu 1943 sbírka tkanin a obuvi. Výtěžek ze sbírky je určen především pro dělnictvo a jejich rodiny.

Které věci se sbírají

Sbírají se především staré tkaniny všeho druhu (hadry), které se již nedají nositi nebo jakkoliv užítí, i když jsou roztrhané, nevyprané, znečištěné nebo zaolejované...

Staré, ještě použitelné šatstvo a prádlo...

Boty a stěvícice všeho druhu... podle možnosti použitelné a nutně svázaný v párech, nejlépe drátem...

Sbírka zahrnuje všechno obyvatelstvo Protektorátu. Poněvadž sbírka má obecný ráz, nemůže minouti nikoho, ani chudé obyvatelstvo obce...

Vzpomínka na Miroslava Rozprýma

Narodil se 28. února 1920 v domě svého dědečka, rolníka Františka Kulicha v Masarykově ul. v Újezdu.

Na jaře 1939 se devatenáctiletý hoch stal členem tajného kroužku středoškoláků, který má se zbraní v ruce pomoci vlasti. Po maturitě téhož roku odjíždí do Ostravy, odkud se chce dostat za hranice. Hranice do Polska přešli za Radvanicemi a dostali se do Polska, kde prodali všechno, co měli. Pokračovali do Krakova a po dvou dnech cestování se hlásí na čs. konzulátě u prověřovací komise, kde zasedal i L. Svoboda. Tam byli včleněni do vojenské skupiny čs. dobrovolníků v Polsku a ubytováni na Rynku Glówným.

Prezident Václav Klaus při uvítání před radnicí, v pozadí paní Alena Stará podávající chléb a sůl

Otázky občanů na prezidenta republiky

Česká skupina kolem Rozprýma byla pojmenována „Lukše“. V Malých Bronovicích u Krakova započal výcvik a po třech týdnech odjeli do Gdyně a odtud zámořskou lodí Chrobký, která míří do Jižní Ameriky. Česká skupina vystoupila v kanále La Manche a odtud pokračuje vlakem do Lille. Tam podepsali závazek pětiletého pobytu ve francouzské cizinecké legii. Pokračovali vlakem do Marseilles, kde následují přísné zdravotní prohlídky a odjezd do severoafrického Oranu a do Sidi-Bel-Abbes – střediska prvního pluku cizinecké legie.

„Zde zjišťujeme, že jsme nejen nic neznamajícími čísly, ale k tomu ještě Němci, jichž zde bylo víc než dost, nenáviděnými Čechy. Naštěstí to končí pouze mdlobou ve 40stupňovém vedru ve výhni afrického slunce.“

Očkování, kopance, pohlavky od Němců a konečně odjezd do posádek. Většina Čechů zůstala pohromadě v Saidě, která připomínala evropská města. V posádkách začal život podobný naší „mírové vojně“, ale bez peněz, bez balíků od maminky, bez zpráv o světě a v horku.

V září 1939 vstupuje Francie do války a Češi jsou staženi zpět do Oranu a naloděni do torpedoborců, mířících na Marseilles. V Agde je provizorní tábor, kde se cvičí 15 000 Čechoslováků. Po kapitulaci Francie je situace pro Čechy o to horší, že po nich chtějí, aby se vzdali také. Nakonec míří přes Gibraltar do Británie. Tam jsou v Cholmondeeley Castle ubytováni jako přátelé. Kantýna, kaple, odvěšvení – zase jsou lidmi, jsou zváni do rodin, produkují muziku. Čekají je dvě návštěvy Masaryka a pravá hanácká zabijačka. Ve střední Anglii idylku naruší bombardování a po dalším výcviku jsou jako 1. čs. motorizovaná brigáda vyznamenáni, prožívají vánoce a dovolenou u známých v Anglii: tenis, golf, honitba... začíná škola pro záškodníky: řídičské kurzy, skoky padákem... Cvičení, další dovolená, návštěva Churchilla... Tady se dozvídají o heydrichiádě.

Z návštěvy prezidenta 2006

Starosta města Jan Hradil vítá prezidenta republiky Václava Klause při příjezdu k radnici

Inspektorát čs. letectva ve Velké Británii

Podporučík letectva Miroslav Rozprým, narozený 28. 11. 1920 v Újezdě u Sokolnic, byl od prvního počátku války vynikajícím příslušníkem československého bombardovacího letectva. Po pádu Francie přijel s ostatními do Anglie, byl na vlastní žádost přidělen k letectvu a po předepsaném výcviku přidělen k čs. bombardovací peruti. Vykonal celou řadu bombardovacích náletů na Německo a obsazená území a svou odvahou se zasloužil...

Dne 10. prosince 1942 letěl se svou posádkou na letounu typu Halifax na ostrov Maltu a při zpáteční cestě jeho letoun nad mořem beze stopy zmizel.

Veškeré pátrání po jeho osudu bylo bezvýsledné, a proto byl úředně prohlášen za mrtvého.

Položil svůj život v boji proti nepříteli jako věrný syn své země a statečný obhájce našich společných ideálů a svobody.

Za své bojové úspěchy byl vyznamenán čs. medailí za chrabrost a čs. válečným křížem.

K. Janoušek div. generál čs. letectva ve Velké Británii

Pořad slavnosti:

- Přivítání hostů a seřazení průvodu před školními budovami o 13.30 hod.
- Hlášení čestné vojenské čety.
- Průvod obcí k otcovskému domu v ulici dr. Edvarda Beneše č. 375 o 14. hodině.
- Zahájení vojenskou hudbou.
- Zahájení členem MRO poručíkem Stan. Přerovským.
- Projev zástupce ONV v Hustopeči osvět. Insp. Ant. Flodra a předsedy MNV Jos. Šustery.
- Slavnostní řeč zástupce zahraničních letců plukovníka gšt. Karla Mrázka.
- Píseň „Kdo za pravdu hori v svetej obeti...“
- Odhalení pamětní desky.
- Shození věnce z letadla.
- Chorál „Kdož jste boží bojovníci“ – vojenská hudba.
- Položení věnce k pamětní desce.

Prezident republiky dekoruje prapor SOKOLU za přítomnosti starosty SOKOLU ing. Jaromíra Zapletala

Odjezd k DPS

- Předání desky do ochrany rodné obce a rodiny.
- Už mně koně vyvádějí... – zpívají žačky Masarykovy měšťanské školy.
- Hymna.
- Dopoledne budou o 10.30 hod. slavnostní bohoslužby v místním chrámu Páně.
- Po slavnosti výstavka památek na činnost zahraničních letců v Sokolovně.

Letecké souboje

V pondělí 16. dubna několik leteckých soubojů nad Újezdem vylákalo asi 200 zvědavců ke kapličce sv. Antoníčka, odkud bylo možno dobře pozorovat tuto vzácnou podívanou, kterou již nikdy v životě neuvidí. Raději potlačili v sobě strach z možného zranění nebo snadné ztráty svého života. Byl to jen začátek příštích válečných událostí, o kterých neměli lidé ani tušení, jak hluboce zasáhnou v nejbližších dnech do jejich pokojných myslí, proto se tak nebáli.

Vzpomínka na Jana Haluzu

Narodil se 12. července 1914 jako jedno ze sedmi dětí v rodině nemajetného zedníka Rudolfa Haluzu ve Šternově.

Velký vliv na něj měla matka Julie, která ho přihlásila do Orla. I její zásluhou pět jejích synů vystudovalo vysokou školu.

Jan vystudoval brněnské osmileté gymnázium a po maturitě roku 1934 začal studovat práva. Několik dní před okupací promoval a stal se doktorem práv.

Za protektorátu pracoval jako dělník na skrývce zeminy a přátelé mu pomohli k místu učitele tělocviku na Arcibiskupském gymnáziu v Praze.

Ve dvanácti začal s vytrvalostním během a získal medaile na dvou Katolických olympiádách.

V roce 1942 je už známým běžcem a přijal nabídku do sportovního klubu do Zlína, kde ho zaměstnal Baťa.

Byl požádán, aby se věnoval začínajícímu běžci – Emilu Zátopkovi – stal se jeho prvním trenérem. Vytvořili spolu tréninkovou

---

Roztleskávačky při přivítání prezidenta ČR u radnice

Pan prezident mezi mladými

Stížnost na Okresní rolnickou komisi 23. 5. 1946

a později i závodní dvojici. Zátopkovi vytvořil tréninkový plán a věnoval se mu.

„Velice ti děkuji, Ali (přezdívka Haluzy), za to, žes byl při mně na počátku mé kariéry, neboť nebýt tebe, nebylo by Zátopka,“ – vzkázal Zátopek po padesáti letech.

Za války sportoval – měl jídlo na přiděl stejně jako sportovní oblečení a boty. Odměnou za vítězství byl jeden pomeranč.

Na konci války se jako partyzán zapojil do boje v oblasti Beskyd. Po osvobození vstoupil do ČSL a byl členem jejího Ústředního výboru.

Orelská a sokolská mládež se organizovala proti komunistům – Haluza odmítl vstoupit do KSČ a byl členem protikomunistické skupiny Zlín. Byl zatčen 27. září 1948 ve 12.30, kdy ho StB násilím odvedla přímo z práce.

Níže podepsaní občané obcí Újezda, Šternova a Rychmanova protestují tímto proti nespravedlivému rozdělení půdy po Němcích Wolfovi a Obristovi z těchto důvodů:

Již při volbě místní zemědělské komise byli žadatelé nesprávně informováni o provedení volby, nebylo hlasováno o každém jednotlivci zvláště a zástupci komisí byli zvoleni, aniž by o nich bylo hlasováno. Příděly jednotlivých kusů pole byly žadatelům přiděleny bez jakékoliv dohody s nimi a celé jednání komise bylo prohlášeno za tajemství. Proto mají podepsaní občané dojem, že komise jednala stranicky a že se starali nejdříve o sebe a své nejbližší příbuzné. Domněnku lze dokázat kontrolou přidělu půdy u všech členů místní komise.

Mnohým žadatelům se ztratily přihlášky a nebyla jim dána dodatečná lhůta k dodání nových. Ještě před jednáním komise se některé i ztratily...

Nespokojenost žadatelů, kteří byli nebo dosud jsou zaměstnáni na statku u Wolfa...

Odmítnuto bylo též mnoho žadatelů úplných bezzemků, kteří sami nebo jejich manželky hospodaří výhradně v zemědělství – na polích pronajatých...

Prezident republiky Václav Klaus s klíčem od města – 2006

Mnoho drobných zemědělců bylo odmítnuto jen proto, že jim bylo přiřknuto asi 200 m čtverečních zahrádek...

Živnostníci byli mylně informováni. Tvrdilo se jim, že nemají nárok, takže většina maloživnostníků na základě mylné informace žádost o přidělení půdy nepodala.

...Ve shora uvedených případech jen částečně naznačujeme křivdy, jež místní zemědělská komise provedla na žadatelích o přidělení půdy....při dobré vůli místní zemské komise a spravedlivém rozdělení konfiskované německé půdy mohli být všichni žadatelé uspokojeni a nemuselo dojít k tak velkému pobouření místního obyvatelstva...

Na základě shora uvedených případů jest zřejmo, že místní komise se neřídila dekretem prezidenta republiky o rozdělování cizácké půdy, a proto podepsaní žádají o zrušení provedeného přidělu půdy a zavedení nového.

Následuje 110 podpisů – viz archiv

Prezidenta republiky vítá manželka starosty dr. Jana Hradilová

Pan prezident podepisuje kroniku města